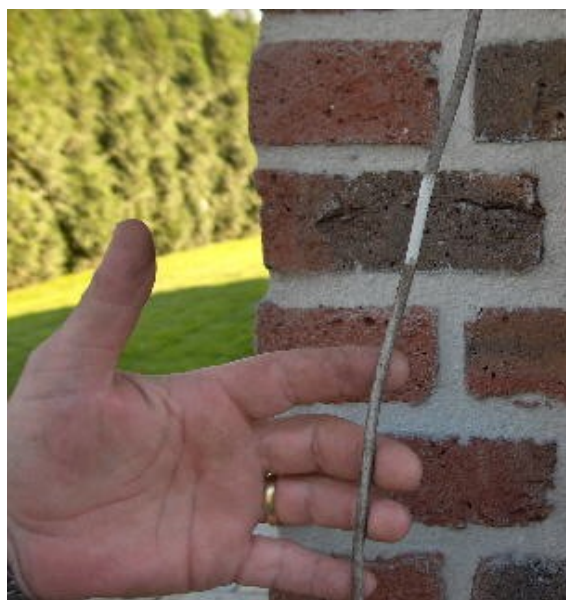
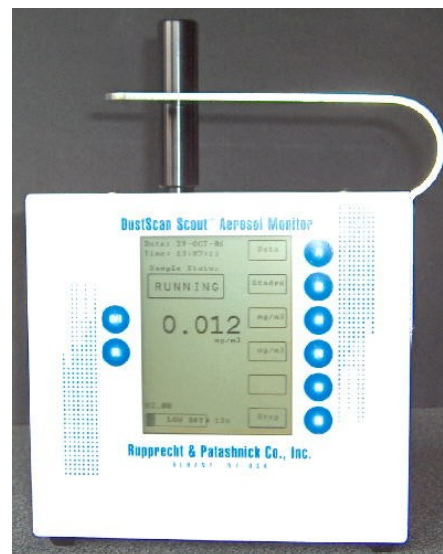

LIEVER SCHONE LUCHT METEN DAN LUCHTREKENEN

Al lange tijd is de luchtkwaliteit in Nieuwegein een probleem. Er wordt veel over geschreven en de gemeente voert jaarlijks berekeningen uit om de luchtkwaliteit langs de drukste wegen te benaderen. Dat gebeurt allemaal - eigenlijk ongepast - binnenshuis. Het leek mij daarom een goed initiatief om met een van MilieuDefensie geleend fijn-stof-meetapparaat op veelbesproken plaatsen eens de buitenlucht daadwerkelijk te meten. Dat heeft aardige contacten opgeleverd en heldere inzichten. Onderstaand het verslag hiervan.

Op 16 oktober te gast bij de familie van Rossum, die op de hoek van De Malapertweg en de **Structuurbaan** woont. Hun tuin grenst op enkele meters afstand aan de Structuurbaan. Dit is een beschermd woongebied, bijna geheel omsloten door een groot industrieterrein. De Structuurbaan (11.200 voertuigen per dag) en de Plettenburgerbaan (33.500 voertuigen per dag) zijn drukke autowegen. Vanwege het droge weer en de avondspits verwachtte ik een ongunstige meting te doen. Dit kwam uit; op vier meter van de weg van de Structuurbaan (daar begint de tuin) werd 64 microgram per m³ lucht gemeten, ruim boven de wettelijke norm van 40 (jaargemiddelde). Dit is weliswaar slechts een incidentele meting, maar een vergelijking met het gemeentelijke luchtkwaliteitsrapport leert dat de meting representatief is, omdat volgens het rapport de wettelijke normen hier overschreden worden. Daarbij komt nog dat enkele

parameters die de gemeente gebruikt te gunstig zijn voorgesteld, zodat de berekende normoverschrijdingen nog ongunstiger zouden moeten zijn.

Op 18 oktober 2006 - kort na de ochtendspits - twee metingen met Marjan Buys. De **Wijkerslootweg** is een drukke toegangsweg (29.000 voertuigen per dag) en verloopt vlak langs twee woongebieden (Doorslag en Rijtuigenbuurt). Op de kruising bij het hotel maten we op 1 meter van de weg - bij droog en windstil weer - 44 microgram per m³ lucht. Vervolgens ook maar eens achter de geluidswal t.h.v. de Disselsjeesdrift gemeten. Hier was

de meting iets hoger : 54 microgram. Ik vermoedt dat de hier aanwezige bomen het fijn stof voor de woningen tegenhouden; zij verrichten hun beschermend werk dus en houden de luchtvervuiling tegen. Marjan klaagde dat een recent door de gemeente verwijderde boom tot gevolg had dat er duidelijk meer geluidshinder ontstond via het opengevallen gat in de bomenrij.

Ook langs de Wijkerslootweg worden volgens het gemeentelijke luchtkwaliteitsrapport de wettelijke normen overschreden, zelfs als je met een grotere wegafstand rekent.

Ook de meting in de avondspits van 18 oktober 2006 op de **rotonde Noordstede/Batauweg** leverde een hoge meting op. Bij droog weer en een lichte wind uit het zuiden werd op vier meter van de weg - in het gezelschap van een aantal omwonenden - 56 microgram gemeten, ruim boven de wettelijke norm. Ook hier is deze incidentele meting indicatief. Op de rotonde komen grote verkeersstromen samen (Batauweg : 11.900 voertuigen per etmaal) en langs de hele Batauweg liggen veel woningen dicht aan de weg. Omwonenden klaagden over de toegenomen vuilneerslag en geluidshinder a.g.v. het verwijderen van struiken en bomen.

Uit de gemeentelijke berekeningen blijkt dan ook op veel wegvakken van de Batauweg overschrijdingen van de wettelijke normen.

Op 19 oktober deden we - net na de ochtendspits - twee metingen in het Stadscentrum; aan de Noordstede en aan de **Ruiterstede**, die door twee huizenrijen van de drukke Noordstede

afgeschermd wordt. Droog weer (regen reinigt de lucht), maar harde wind (verdunt luchtvervuiling). De meting aan de Noordstede bedroeg 60 microgram, aan de Ruitersede 51 microgram; de laatste iets gunstiger vanwege de afstand. Opvallend was ook - omdat de wind vanaf het busstation kwam - dat als daar een bus startte de meter iets opliep. Zwaar verkeer heeft dus een merkbaar effect op de luchtkwaliteit.

De Ruitersede wordt vanwege de kleine verkeersstroom niet meegenomen in de gemeentelijke berekeningen, maar ik ga ervan uit dat de luchtkwaliteit - vanwege de grote afstand tot de Noordstedeweg - binnen de wettelijke normen blijft.

De metingen in de avondspits van 19 oktober 2006 in **Batau-Noord** leverden echter een geheel ander - gunstiger - beeld op en schiepen daardoor verwarring. De Batauweg wordt druk bereden (afhankelijk van wegvak 8.300 tot 16.100 voertuigen per etmaal) en verloopt dwars door twee grote woonwijken. Bovendien staan de woningen dicht tegen de weg en is de beschermende bomenrij uitgedund. De metingen - met Veroon van den Heuvel en Joop Tersteeg van stadspolitieke partij ONS - vielen ondanks het tijdstip (avondspits), de rustige wind en het droge weer onverwacht gunstig uit. Op drie lokaties (voor de Baten, aan de overkant van de Baten en op de hoek van Nedereindseweg en Heemraadsweide) werd 15 microgram gemeten. Deze metingen liggen - geheel onverwacht - ver onder de wettelijke norm. De verklaring blijkt bij een data-controle op het Landelijk MeetNetwerk van het RIVM (<http://www.lml.rivm.nl/data/tabel/actueel.html>). Op vergelijkbare lokaties in de stad Utrecht waren de metingen ook heel laag; de lage metingen in Batau-Noord zijn te verklaren door de lage achtergrond-concentratie. Deze kan kennelijk in korte tijd aanzienlijk veranderen (in dit geval ; verbeteren).

Uit de gemeentelijke berekeningen blijkt op veel wegvakken van de Batauweg een overschrijding van de wettelijke normen.

Op zaterdag 21 oktober 2006 een meting met Martijn Stekelenburg van de SP. Gekozen werd voor de **Zandveldseweg** (18.200 voertuigen per etmaal, veel vrachtverkeer) bij de voetgangers-oversteekplaats. Ook hier was de meting door de lage achtergrondconcentratie gunstig; 16 microgram. Bijzonder is hier dat er geen woningen dicht bij deze drukke autoweg staan; de kans op luchtproblemen is hier dus klein.

Uit de gemeentelijke berekeningen blijkt echter dat - ondanks een flinke afstand tot de weg - de wettelijke normen dicht genaderd worden.

De meting op donderdag 26 oktober om 12.00 op de T-splitsing **Voorstede/Schakelstede** (13.600 voertuigen per dag) vormde een aangenaam slot van de meetronde. Ondanks een gestadige verkeersstroom werd maar een vervuiling van 5 microgram fijn stof per m³ lucht gemeten. Gezien de wettelijke norm van 40 microgram (jaargemiddelde) is dit buitengewoon schone lucht; een plezierige

gedachte dat de lucht in Nieuwegein zo schoon kan zijn (voor een dag). Oorzaak is natuurlijk de lage achtergrond-concentratie, het regenachtige weer en de harde wind. De gemeentelijke berekeningen laten echter - vanwege de korte afstand van woningen tot de weg - forse overschrijdingen van wettelijke normen zien.

Heldere inzichten

Het is mij duidelijk geworden dat de luchtkwaliteit op de eerste plaats afhangt van de achtergrond-concentratie. Als tweede oorzaak spelen klimatologische oorzaken een rol (windrichting, windsnelheid, regen). En pas op de derde plaats speelt de nabijheid van een drukke verkeersweg een rol. Deze derde oorzaak is doorgaans de reden van het overschrijden van de wettelijke normen.

Auteur : Rene Verbrugge Schakelstede 37 3431 HC Nieuwegein 6 november 2006